



JORNADES PROFESSIONALS

Encarem els reptes davant la crisi

26 i 27 de novembre de 2020



**TERRASSA
COOPERATIVA**

*Jornades Centrals
Professionals*

Índex

Programa pàg. 3

Presentació pàg. 4

Relatoria

- Conferència Inaugural: L'Economia Social i Solidària, en temps de crisi i pandèmia pàg. 5
- La Comunicació com a eina per construir mercat social pàg. 15
- Descobreix eines per gestionar el teu projecte amb software lliure pàg. 20
- Jornada d'intercooperació entre professionals d'ESS: Compartint inquietuds, compartint estratègies pàg. 21
- Jornada d'intercooperació entre professionals d'ESS: Connexions ProvabLISS pàg. 24
- Taula Rodona: El finançament com a eina d'enfortiment en les entitats i empreses de l'ESS pàg. 26
- El Pla economicofinancer, un eina per a prendre decisions pàg. 33
- Financeu el vostre projecte a través de Crowdfunding pàg. 34

Tancament

- Resum d'idees principals pàg. 35

Agraïments pàg. 37

Programa

26 de Novembre

- 9:00 Conferència Inaugural: L'Economia Social i Solidària, en temps de crisi i pandèmia, Jordi Garcia Jané
- 11:00 La Comunicació com a eina per construir mercat social, Ateneu Terres Gironines
- 12:30 Descobreix eines per gestionar el teu projecte amb software lliure, Communia
- 16:00 Jornada d'intercooperació entre professionals d'ESS: Compartint inquietuds, compartint estratègies, Abacus, L'Olivera, Mondragón, Som Energia

27 de Novembre

- 9:00 Jornada d'intercooperació entre professionals d'ESS: Connexions ProvableSS, Servei Emprenedoria i Economia Social
- 10:45 Taula Rodona: El finançament com a eina d'enfortiment en les entitats i empreses de l'ESS, ASCA, Ateneu Cooperatiu del Vallès Occidental, Coop 57, Fiare Banca Ètica, Servei d'Innovació
- 12:00 El Pla economicofinancer, un eina per a prendre decisions, Servei Emprenedoria i Economia Social
- 13:30 Financeu el vostre projecte a través de Crowdfunding, Servei d'Innovació
- 14:30 Tancament de les jornades, Servei Emprenedoria i Economia Social

Presentació

Les **Jornades Professionals** formen part del programa «la Terrassa Cooperativa» i es van dissenyar per ajudar a enfortir a les empreses i entitats.

Es van contemplar diferents formats, com ara, espais de formació, aprenentatge, reflexió, intercooperació i intercanvi.

Durant les Jornades es van treballar diferents àmbits:

- eines de gestió per les empreses,
- finançament
- comunicació
- altres experiències
- espais de cooperació

Organització

- **1 servei municipal organitzador:** Servei d'Emprenedoria i Economia Social
- **1 servei municipal col.laborador:** Servei Innovació
- **8 entitats i empreses col.laboradores:** Abacus, Asca, Ateneu Cooperatiu de Terres Gironines, Ateneu Cooperatiu del Vallès Occidental, Communia, Coop 57, Fiare, L'Olivera, Mondragón, Som Energia

Activitat

- 8 sessions formatives
- 109 participants
- 144 visualitzacions

Conferència Inaugural: «L'Economia Social i Solidària, en temps de crisi i pandèmia» Jordi Garcia Jané



**Ajuntament de
Terrassa**

**L'ECONOMIA SOCIAL EN TEMPS DE
CRISI amb Jordi Garcia Jané**
26 de novembre de 9:00 a 10:30 h
Conferència online

BA
TERRASSA
COOPERATIVA
*Jornades Centrals
Professionals*

Contextualització

Estem vivint moments foscos. Com a humanitat estem entrant en una zona molt perillosa de no-retorn on patim diferents riscos: un és el «negacionisme» de la situació d'emergència civilitzatòria; l'altre és la creença que la tecnologia ho resoldrà tot. La ciència trobarà solucions al canvi climàtic, la tecnologia «verda» suplirà la manca de petroli, etc. Aquest darrer risc ens dona la falsa imatge de què encara estem a temps de «canviar de rumb» i en canvi no anem bé: per exemple, en termes d'Objectius del Desenvolupament Sostenible, Europa s'ha estancat en la lluita contra el canvi climàtic i ha reculat en biaix de gènere.

La crisi de la COVID-19 té una cara visible (la sanitària i l'econòmica), però «plou sobre mullat», sobre problemes que ja teníem abans i que s'han agreujat amb la pandèmia: la fragilitat de les cures, la fragilitat del sistema sanitari, la dependència del sistema econòmic i productiu d'uns pocs sectors, la pobresa i la precarietat laboral, la inadequació dels habitatges i la manca d'habitatge assequible, la feblesa del petit comerç davant les grans superfícies, etc. La crisi té doncs una cara invisible: crisi ecològica (els abusos en la producció ramadera intensiva, l'explotació de recursos naturals, la pèrdua de biodiversitat, etc.); crisi política democràtica (amb l'escorament de molts països cap al neofeixisme); crisi de treball productiu i reproductiu (augment exponencial de l'atur, quarta revolució industrial i digitalització; treball domèstic i de les cures, fet sobretot per dones, en condicions de precarietat o gratuïtat); crisi social i de valors (empobriment de la població, creixement de les desigualtats, exclusió de grans col·lectius, etc.). En definitiva es tracta d'una crisi civilitzatòria: la crisi de la civilització capitalista i patriarcal.

«S'imposa fer un canvi de
timó i necessitem
diferents instruments: un
d'ells podria ser
l'Economia Social i
Solidària, no com la
solució, sinó com una
forma més de redreçar la
situació.»

Jordi Garcia Jané

«Una vida digna de ser
viscuda»

Arnau Galí, participant

Respostes de l'Economia Social i Solidària durant la pandèmia

Durant la crisi de la COVID-19, l'Economia Social i Solidària (ESS en endavant) està desenvolupant diferents respostes:

- Articulant mecanismes de solidaritat: fent mascaretes i bates, fent respiradors, assegurant les xarxes veïnals de suport mutu als barris, etc.
- Promovent mecanismes d'intercooperació, com per exemple el suport als productores agroecològiques per reproduir la cadena de distribució, o la captació i repartiment de fons cooperatius per l'emergència social i sanitària (de 65.500 €) per a 30 iniciatives d'ESS que estaven fent accions solidàries contra la pandèmia.
- Reivindicant mesures davant les institucions públiques: tant de xoc per sostenir el propi teixit, com de mitjà termini per enfortir les empreses i entitats d'ESS.
- Emergint com un actor sociopolític que no només atén les seves necessitats, sinó articulant una proposta d'un nou model social i productiu, en benefici de tota la ciutadania, atraient altres sectors socials, econòmics i polítics: Proposta de l'Economia Social i Solidària catalana d'un Pacte per una Economia per la Vida.

enllaços

> Fons cooperatius per l'emergència social i sanitària
www.economiaperlavida.cat

> Proposta de l'Economia Social i Solidària catalana d'un Pacte per una Economia per la Vida.
<https://economiasocialcatalunya.cat/pacte-per-la-vida/>

Per què les entitats i empreses d'ESS tenen major resistència?

Els estudis realitzats durant la crisi que arrossegàvem des de 2008 així ho avalaven, i els motius argumentats venien a dir:

- Tenen poc capital, però molta força de treball «de formigueta». Com que l'objectiu d'una entitat d'ESS no és rendibilitzar el capital invertit, sinó ser viables sostenint llocs de treball dignes, fent productes o serveis socialment útils... si al final d'un exercici es guanya menys o inclús té pèrdues, l'entitat segueix en peu perquè té sentit per a la gent i el territori que la impulsen.
- Són més capaces d'adequar les condicions laborals al context: «si ens hem d'ajustar el cinturó ho fem totes col·lectivament, si cal, treballem amb més intensitat». Es tracta doncs d'entitats i empreses amb més resiliència i capacitat d'adaptació.
- Tenen una productivitat superior que altres organitzacions mercantils, especialment en el cas de les cooperatives, doncs compartir la propietat comporta una major responsabilitat i implicació de les treballadores.
- Tenen una creativitat i capacitat d'innovació superior, doncs responen a interessos personals i col·lectius que les fan molt permeables a noves idees.
- Generen ecosistemes que les afavoreixen en moments difícils, amb entitats de: representació, intercooperació, formació, finançament, assessorament, comunicació, reflexió, etc.

per llegir més

> Bones pràctiques cooperatives per fer front a la COVID-19

<https://cooperativescatalunya.coop/index.php/ca/projectes/marketplace>

> L'impacte de la COVID-19 sobre l'ESS: solidaritat malgrat les dificultats

https://xes.cat/wp-content/uploads/2020/11/Impacte_covid19_ESS.pdf

> Impacte de la crisi de la COVID-19 en el teixit de l'ESS,

http://www.coopcatcentral.cat/wp-content/uploads/2020/12/Informe_COVID_XAC.pdf

> COVID-19: recursos i informació

<https://www.bcn.coop/covid/>

Tanmateix, les dificultats hi són: les entitats i empreses d'ESS que no prestaven serveis essencials han patit més; s'han produït ERTOS i reduccions de jornades i sous a bona part de les entitats; s'han hagut d'adaptar processos de treball, canals de distribució, i productes i serveis en clau digital de forma accelerada i, en ocasions, forçada; han disminuït enormement els resultats prevists pel 2020 i generat nombroses pèrdues. La recessió econòmica que vindrà en els propers anys anirà afectant a tots els sectors com «fitxes de dòmino», així que l'ESS no pot abaixar la guàrdia.

Tres línies estratègiques de desenvolupament de l'ESS:

1. Crear un mercat social

Totes les empreses i entitats d'ESS operen en un mercat capitalista: formen part de cadenes productives i de valor de l'economia capitalista (produïnt, transformant, comercialitzant, etc.). Aquest mercat les constreny i les empeny a funcionar amb criteris capitalistes, d'orientació a resultats purament econòmics.

Per tal que l'ESS s'enforteixi ha de desenvolupar un mercat social: cadenes productives pròpies, on totes les parts de la cadena de valor estiguin cobertes per entitats i empreses d'ESS, i estiguin orientades a consumidores responsables. L'objectiu últim del mercat social ha de ser desconnectar entitats, empreses i consumidores del mercat capitalista, fent més visible les opcions d'ESS i segregant un sector de consumidores, cada vegada més ampli, que hi participen i s'apoderen, configurant així unes altres persones, una altra economia i una altra societat

«Un **mercado social** és una xarxa estable d'intercanvi de béns i serveis entre entitats de l'ESS, consumidores responsables i estalviadores-inversores ètiques que, mitjançant aquests intercanvis i junt amb la provisió de béns públics i béns comuns, acaben cobrint una part significativa de les seves necessitats.»

Jordi García Jané

Per això, des de l'ESS, estem construint eines:

- d'identificació
- de localització
- de creació i consolidació d'iniciatives d'ESS
- cadenes de valor d'ESS
- inversions ètiques orientades estratègicament
- monedes d'ESS
- centrals de compra i logística compartides
- entitats de 2n grau
- cooperació públic-social (públic-comunitària, públic-cooperativa, etc.)
- supermercats ciutadans i centres comercials d'ESS
- plataformes digitals de comercialització

si bé no són suficients: hem d'ampliar l'oferta de productes i serveis, la que tenim ara no és suficient; hem de potenciar productes financers (ètics i cooperatius) més arriscats i més a llarg termini; ens falta ampliar l'oferta de llocs de treball; ens falten òrgans reguladors; ens manca una estratègia digital ètica pròpia; etc.

2. Desmercantilitzar

Malgrat pugui semblar contradictori amb la primera de les estratègies proposades, per potenciar l'ESS ens cal treure del mercat (capitalista o social) recursos, per tal de gestionar-los de manera cooperativa i comunitària, així com crear-ne de nous per ser gestionats i compartits comunitàriament.

«Ens cal ampliar la diversitat de perfils que integren l'ESS»

Arnau Galí, participant

exemples comunitaris

> CommonsCloud
www.commonsccloud.coop

> Som Mobilitat
www.sommobilitat.coop

> La Titaranya
<https://latitaranya.coop>

«Cal erigir un **Nou Model Econòmic** basat en una **Economia Plural Transformadora**:

3. Influir en la resta de l'economia

L'ESS no té prou capacitat, ella sola i en poc temps, d'avançar ràpid en el canvi sistèmic que necessitem. L'ESS representa una part molt petita de l'economia i, com la gran majoria del teixit empresarial del país, està formada majoritàriament (amb honroses excepcions) per microempreses.

Ens cal potenciar la seva actual capacitat d'atracció per «seduir» altres sectors: d'una banda les empreses públiques, que haurien de tenir pràctiques ètiques, responsables, promotores d'un territori, etc.; de l'altra, empreses de barri o arrelades a un territori, sovint gestionades per persones autònomes que sobreviuen davant altres empreses depredadores i explotadores. L'ESS no pot influir en aquestes darreres més enllà de la cosmètica, però sí pot atraure, des dels seus valors i pràctiques, al teixit del petit comerç, de tallers, d'empreses familiars, de botigues de quèviures, etc. Ja disposem d'eines que ens permeten visualitzar aquest teixit ampli i divers associat als valors i pràctiques de l'ESS: a Terrassa es pot consultar (i participar a) la [Guia de les empreses i entitats d'economia social i solidària](#); el [Pam a Pam](#), un mapeig que actualment recull 1.022 empreses i entitats que compleixen amb criteris de l'ESS a tot el territori català, inclosa Terrassa.

Avui disposem d'iniciatives polítiques de país que responen a aquest repte de permear, introduir-se, travessar, arprofundir i influir:

- «Proposta de Pacte català per la Salut Col·lectiva, la Democràcia Econòmica i la Justícia Socioambiental», Ivan Miró, abril 2020.
- «Proposta de l'Economia Social i Solidària catalana d'un Pacte de país per una Economia per la Vida», Associació Economia Social Catalunya – AESCAT, maig 2020.

Un nou model **productiu** basat en la sobirania, la democratització, la **relocalització**, la **mutualització**, la redistribució de la riquesa i la transició ecosocial de les activitats econòmiques.

Un nou model **reproductiu** que garanteixi universalment i democratitzi les tasques de cura.

Un nou model **ecològic** que fomenti la transició agroecològica, l'activitat agrària sostenible i la transició energètica, els circuits curts de proximitat, la sobirania alimentària o la mobilitat sostenible»

#PacteEconomiaPerLaVida

Propostes d'actuació

L'ESS és un «roure jove», resistent però minoritari, i necessitem que maduri i es faci bosc. Quines actuacions podem emprendre per fer aquest pas?

Propostes de sotabosc: ens cal comptar amb una gran i tupida trama social comunitària, formada per persones que treballen plegades, activistes i compromeses socialment. Per a enfortir el sotabosc podem:

- fomentar l'associacionisme, afavorir la riquesa associativa, ajudar a l'organització de la ciutadania, fomentar pressupostos participatius...
- fomentar l'organització comunitària: oficina de referència, pressupostos destinats a béns comunitaris, acords públic-comunitaris, catalogació de bens comunals...
- impulsar cooperatives de joves i d'alumnes, que simulen una cooperativa i fan una activitat amb una durada determinada; donar a conèixer de forma vinencial l'ESS i innocular l'interès perquè més endavant es plantegin treballar-hi, promoure noves iniciatives, consumir cooperativament...
- promoure campanyes permanents de difusió del què és l'ESS, especialment de dues grans branques: el consum i les finances ètiques, doncs tothom és consumidora i en certa mesura estalviadora.

Propostes per a les arrels: ens cal alimentar l'ESS, enfortir el seu substrat i els seus vincles amb la trama comunitària. Per a enfortir les arrels podem:

- afavorir el pensament estratègic dins el moviment d'ESS;
- potenciar la intercooperació: formentar projectes i espais compartits, facilitar la generació de cooperatives de segon grau, enfortir xarxes locals d'ESS...
- disposar d'una moneda de l'ESS que permeti retenir els diners i ajudi a reorientar les pràctiques de la ciutadania; un mercat propi necessita una moneda pròpia.

«Gairebé la meitat de les iniciatives [49% de les 436 analitzades] comenten la necessitat de comptar amb informació sobre propostes d'intercooperació i suport mutu [...] Podem entendre que les entitats valoren que el treball en xarxa i la intercooperació poden contribuir a fer front a l'impacte de la crisi, i possiblement hi ha mancances sobre com fer-ho.»

«Impacte de la crisi de la COVID-19 en el teixit de l'ESS», juliol 2020

Xarxa d'Ateneus Cooperatius



Propostes del tronc: ens cal donar robustesa i diversificar el cos principal de l'ESS. Per a enfortir el tronc podem:

- donar suport a la consolidació i el creixement de les iniciatives encara fràgils i/o massa petites: formació, assessorament, ajuts a la inversió... amb l'objectiu de passar de ser micro a tenir una mida més gran;
- donar suport a la creació de noves iniciatives, prioritzant la participació de determinats perfils (joves, migrants i perfils tècnics);
- donar suport a la cooperativització d'empreses mercantils en perill, afavorint la reconversió, la transformació i l'apropiació per part de les persones treballadores;
- atraure cap a l'ESS pimes responsables i arrelades al territori;
- afavorir la cooperativització de persones autònomes (cooperatives de serveis, cooperatives de foment empresarial...);
- Impulsar cooperatives publicosocials per a serveis de proximitat (imitant el model francès de les SCIC - Sociétés Coopératives d'Intérêt Collectif).

Propostes per a les branques i les fulles: ens cal que l'ESS pugui acollir vida, pugui créixer i expandir-se, generar fruits. Per a enfortir les branques i les fulles podem:

- prioritzar activitats vinculades a la transició ecològica i energètica (rehabilitació d'edificis, producció i instal·lació d'energia verda, gestió de residus...);
- potenciar l'agroecologia;
- donar suport a la petita manufactura: «makers», artesanía, tallers i obradors compartits...
- enfortir l'educació i la cultura;
- utilitzar i desenvolupar tecnologies de forma ètica i sostenible, tecnologies comunitàries, lliures i neutrals;
- centralitzar les cures i els serveis d'atenció a les persones en el cor de l'economia;
- facilitar la comercialització de l'ESS, a través de plataformes digitals, espais físics d'exposició i comercialització logística de distribució, segell propi...**13**

exemple cooperatiu
públicosocial

> LaCoopdesMasques
<https://www.lacoopdesmasques.com>

«Les cooperatives vivim molt en el nostre micromón i tenim dificultat de no mirar-nos tant el melic, perquè a vegades som molt vulnerables. Una de les idees que em sembla interessant és que cal ser una mica més grans per poder generar un excedent de temps i participar de marcs més amplis, perquè quan som només 3 o 4 es fa molt difícil, enxarxar-nos, participar d'espais d'articulació, participar de grups més amplis... ens ajudaria ser més sostenibles.»

Núria Oñoro, Magroc,
cooperativa de treball associat,
participant

Propostes per a l'ambient: ens cal alimentar permanentment l'ESS, contribuir a què tinguí suficient sol i aigua. Per a enfortir l'ambient podem:

- afavorir la demanda per part de les administracions, així com de serveis i institucions associades;
- materialitzar la col·laboració publicosocial;
- generar nous productes financers a baix interès i a llarg termini per part de l'ICF o d'una banca pública, alguns conjuntament amb les finances ètiques;
- normativitzar avantatges fiscals;
- millorar el marc legal.

Propostes per a les glans: ens cal fer circular les experiències perquè es repliquin les bones pràctiques i perquè aprenguem dels mals exemples; ens cal potenciar «esquirols» que multipliquin els efectes de l'ESS, traslladant els fruits de l'ESS d'uns territoris a uns altres, fent circular la informació i el coneixement dels encerts i dels errors, engrandint l'ESS des de la rèplica i l'intercanvi.

«Històricament un dels grans actius que ens ha permès arribar fins aquí ha estat intentar ser el màxim d'inclusives: entendre que hi ha moltes mirades i maneres d'entendre i d'abordar l'ESS, que totes som necessàries i ens podem donar suport entre nosaltres. Hem de tenir un paper més actiu d'atraure a altres economies transformadores (economia feminista i economia ecològica) i tenim una riquesa de teixit econòmic.»

Jairo Echavez, Sprintcoop, cooperativa de treball associat, *participant*

«Ens queda molt per recórrer en el món universitari: es parla molt poc i malament sobre el cooperativisme i l'ESS. Les universitats haurien d'estar incubant i treballant col·lectivament solucions i projectes d'ESS. Sí hi ha alguns ensenyaments especialitzats però estem molt lluny dels nivells de col·laboració amb l'ESS que tenen altres països.»

Lorena Bazán, *participant amb una idea de negoci en curs*

experiències

> AESCAT – Associació Economia Social Catalunya
<https://economiasocialcatalunya.cat>

> XMESS – Xarxa de Municipis per a l'ESS
<https://xmess.cat>

> Oficina Tècnica d'Estratègies per al Desenvolupament Econòmic (Diputació de Barcelona)
<https://www.diba.cat/es/web/economieslocals/economia-social-i-solidaria>

«La Comunicació com a eina per construir mercat social»

Ateneu Cooperatiu de Terres
Gironines



LA COMUNICACIÓ COM A EINA PER CONSTRUIR EL MERCAT SOCIAL

26 de novembre de 11:00 a 12:15 h

Activitat online



TERRASSA
COOPERATIVA

Jornades Centrals
Professionals

Aquesta sessió s'ha centrat en compartir l'experiència de l'Ateneu Cooperatiu de Terres Gironines en la co-creació de materials comunicatius entre entitats de l'ESS, que han de servir per difondre, explicar i enfortir els valors del mercat social.

El procés

El punt de partida d'aquesta experiència va ser la detecció, des de l'Ateneu, de l'oportunitat de vincular l'ampliació de mercat social amb les dificultats pràctiques en comunicació de les entitats d'ESS (no tenen recursos econòmics per encarregar-ne una de pròpia, ni l'equip o experiència per dedicar algú de l'entitat a la gestió de la comunicació). Així que es va plantejar si la comunicació podia ser una eina per a construir mercat social, ressaltant el que és comú entre les iniciatives d'ESS i significant un marc de pertinença. Per a abordar-ho es van realitzar tres sessions de treball:

1. Sóc Mercat Social? Som Mercat Social? Sessió sobre autoreferencialitat on es va treballar fins a quin punt les entitats eren conscients que formaven part del mercat social, i on quedava reflectida aquesta visió en la seva comunicació.

Aquesta primera sessió va permetre identificar els àmbits d'intercooperació entre les entitats; més enllà de la prestació mutua de serveis, quedava palès que les entitats tenien dificultats en col·laborar (i, per tant, de generar mercat social). Així mateix es van haver de definir qui eren i quin valor diferencial tenien com a entitat, de manera que es va posar de manifest que els costava explicar els seus valors i què significava per a elles ser cooperativa. La conclusió va ser que calia fer quelcom de forma conjunta per comunicar més fort i millor: calia crear una campanya territorial a xarxes per explicar què és la gestió cooperativa i quins són els seus valors diferencials.

«autogestió, capacitat de decidir, consum conscient, persones al centre i opinió crítica, foren els valors que posaren en comú les cooperatives del territori»

Joel Ferrer

2. Per què parlar de mercat social i com ho fem? Sessió on es van compartir de quines maneres es poden tractar els continguts comunicatius: De quins canals es disposa? Quines referències s'utilitzen? Quines capacitats d'interactuar hi ha entre entitats?

La segona sessió es va orientar a compartir quines eines comunicatives s'usaven i fins a quin punt eren comunes o aportaven noves eines i canals que els podien ser útils i pràctiques. Van concloure que la majoria utilitzaven xarxes socials i correu electrònic, però no participaven en determinats àmbits comunicatius perquè creien que no els escoltarien o que al públic no els interessaria; no havien fet mai col·laboracions amb tercers, no havien tingut cap presència en ràdio o premsa, no usaven nous canals com els podcasts o els webinar, no incorporaven infografies a la seva comunicació, etc. La conclusió va ser que havien de concretar un missatge comú lligat al fet de formar part del mercat social.

3. Què hem de comunicar conjuntament? Sessió de kit d'eines comunicatives pel mercat social i d'estratègies comunicatives comunes.

Per a la tercera sessió s'havien recollit propostes potencials d'acció comunicativa, de manera que es pogués abordar el disseny d'una campanya comunicativa conjunta. Les entitats demanen elements comunicatius concrets i perdurables en el temps, que serveixin per identificar les entitats participants actualment i totes aquelles que s'hi puguin anar sumant més endavant.

La campanya comunicativa

Després del procés de treball compartit, es va dissenyar una campanya a xarxes que englobés a les entitats d'ESS del territori, i que permetés explicar la gestió cooperativa i els seus valors diferencials:

- Gestió democràtica: qui treballa és qui decideix, responsabilitats i lideratges compartits.
- Les persones al centre: honestat, confiança, respecte, transparència i solidaritat.
- Fent comunitat: en xarxa, donant-nos suport i intercooperant amb altres iniciatives de valor.
- Compromeses amb el territori, maximitzant beneficis socials i reduint l'impacte ambiental.
- Retorn social dels beneficis: aquí no opera la lògica de l'acumulació de capital; els beneficis es retornen o són reinvertits a la societat.
- Cooperar enlloc de competir, per una societat justa i solidària, remarcant la transformació social que cerca el moviment cooperatiu.

Amb l'ajut d'un dissenyador es va donar forma a la campanya gràfica sota l'eslògan: «fes-ho córrer, aquí som cooperativa!», amb una tipografia inspirada als anys 30 i una imatge de cursa de relleus on una dona i un home es passen el testimoni.

El resultat de tot el procés ha estat una «maleta comunicativa» que les diferents cooperatives del territori que es subscriuen a la campanya conjunta poden utilitzar. La maleta conté: sis peces físiques i sis digitals, un pla predefinit a executar en un calendari de 3 mesos, i una proposta d'etiquetes i *hashtags* a usar a xarxes socials. La idea és facilitar els materials i donar un full de ruta perquè sàpiguem què fer comunicativament i de forma, tant individual, com conjunta.

«fes-ho córrer, aquí som
cooperativa!»
eslògan de la campanya
comunicativa

Dialèctica entre el procés i el resultat

Tan el procés com el resultat que hem obtingut han estat rellevants, i un alimenta l'altre i viceversa. Cal tenir cura de com fem les coses, però també evitar perdre'ns ens els processos i no arribar a consensos.

En aquest sentit, aquesta experiència ens ha fet veure que hi ha molts temes en comú entre les entitats participants i existeix una gran afinitat per disposar d'un espai de treball compartit. Així mateix, hi ha entitats que busquen una catalització molt necessària per desencadenar processos que tenen consens, però els falta energia.

El procés de posada en comú, ha generat una dialèctica entre l'individual i el col·lectiu, alhora que ha permès apreciar que s'han generat confiança i establert dinàmiques que potencien l'ecosistema cooperatiu del territori. D'aquesta dialèctica n'han resultat dos temes de debat:

- La legitimitat: l'Ateneu Cooperatiu de les Terres Gironines (liderat per administracions públiques locals amb un paper de desencadenants i impulsors de qüestions col·lectives) ha hagut d'acumular legitimitat, doncs les jerarquies i formes d'organització públiques són clarament diferents de les de l'ESS.
- Els costos econòmics: moltes de les iniciatives d'ESS no tenen recursos econòmics per destinar a la comunicació, però aquesta requereix de recursos i de treball qualificat de professionals especialitzades per a fer bona feina; una de les possibles solucions podria ser mancomunar serveis comunicatius.

recursos comunicatius
per a l'ESS

> FESC 2019

<http://fesc.xes.cat/2019/05/16/pre-sentem-cartell-i-lema-fesc2019/>
<http://fesc.xes.cat/2019/05/27/cartell-nosaltres-aspirem-a-tot>

> Comun_ESS

<https://www.economiasolidaria.org/recursos/biblioteca-materiales-y-relatorias-del-iii-encuentro-de-comunicacion-y-economia-solidaria/>

> Red de Investigación en
Comunicación
Comunitaria, Alternativa y
Participativa

<https://www.riccap.org/redes-de-comunicacion-alternativa/>

«Descobreix eines per gestionar el teu projecte amb software lliure»

Communia

Aprenent des de la pràctica

Communia, cooperativa terrassenca que ofereix serveis d'assessoria tecnològica i és alhora un laboratori d'experimentació entorn de l'empresa del procomú, va fer un taller pràctic d'eines tecnològiques lliures, que podeu consultar i recuperar al link de la imatge, on hi trobareu diferents eines i recursos per emprar des de les vostres empreses, entitats i/o projectes.

Per conèixer els continguts del taller clica al link de la imatge



Jornada d'intercooperació:
«Compartint inquietuds,
compartint estratègies»



**Ajuntament de
Terrassa**

**1a JORNADA D'INTERCOOPERACIÓ
PROFESSIONAL DE L'ECONOMIA SOCIAL**
26 de novembre de 16:00 a 18:00 h
Activitat online

BE
**TERRASSA
COOPERATIVA**
*Jornades Centrals
Professionals*

Convidades

- Ander Etxebarria, responsable de l'àrea de Difusió Cooperativa de la Corporació MONDRAGON
- Carles Barbarà, responsable de la comptabilitat i finances de Som Energia
- Maravillas Rojo, presidenta d'Abacus Cooperativa
- Pau Moragas, responsable de la producció al camp i del molí d'oli de L'Olivera

Preguntes, prèvies a la sessió, formulades per les participants

1. Com ho heu fet per arribar a créixer tant?
2. Com es vincula la participació al tamany? Quines estratègies s'empren per a garantir la participació de les sòcies amb un salt d'escala? A Mondragon i a Abacus els hi preguntaria pel manteniment de la participació i la democràcia interna en cooperatives tan grans.
3. Com es genera el compromís de les sòcies treballadores (o treballadores no sòcies) amb la cooperativa?
4. Com podem arribar les entitats socials a les empreses privades de la ciutat, per tal de poder col·laborar, generar sinergies, rebre ajuts, patrocinis, etc.?
5. A L'Olivera, sobre comercialització de begudes/aliments, considereu interessant que les productores d'alimentació i begudes puguin generar experiències entorn al seu producte? Confiarien aquest servei a una persona externa al projecte que es compromet amb la prescripció de valors? Distribució sí o no?
6. Considereu la intercooperació com una pràctica vàlida per a superar moments difícils? Quines estratègies d'intercooperació segueixen (han seguit) les vostres cooperatives?
7. Me preocupa que como yo seguramente hay muchas personas que tenemos algún conocimiento pero no sabemos cómo podemos darnos a conocer por limitaciones varias. Como puedo hacer para darme a conocer en el mundo cooperativo?

Reflexions compartides

- La gestió des del rigor no està renyida amb la gestió des dels valors de l'ESS. L'eficiència econòmica ha d'anar sempre de la mà del creixement com a persones i com a col·lectiu.
- En certs sectors d'activitat s'imposa el creixement, si bé això no està lliure de debats interns i de contradiccions. El creixement d'una entitat d'ESS ha de dur aparellada la paciència i la confiança; les entitats d'ESS que creixen sense renunciar als seus valors són aquelles que es permeten dubtar, que se situen en permanent reflexió, que són autocrítiques amb si mateixes i que generen espais per al debat intern.
- La millor forma de garantir l'apropiació i la participació de les persones sòcies (treballadores i consumidores) a una cooperativa és la transparència en la informació i l'oferiment d'espais de formació i creixement personal. Formar-nos, a les cooperatives, ens permet ser més conscients de l'impacte de les nostres decisions (especialment de les decisions econòmiques i organitzatives).
- La intercooperació és una estratègia comuna a totes les entitats d'ESS que creixen: fer aliances sectorials, participar de grups cooperatius, establir relacions comercials i de col·laboració, associar-se a entitats representatives i d'articulació és fonamental per al sosteniment de les entitats i de la pròpia ESS.

«Des de les entitats d'ESS terrassenques: agraïm la generositat de compartir informació que ens pot ser útil a la resta»

Lorena Bazán, *participant*

«Crèixer pot comportar també efectes no desitjats en altres territoris: cal estar amatents per tenir cura de les comunitats locals on volguem créixer.»

Arnau Galí, *participant*

Jornada d'intercooperació:

«Connexions ProvablESS»

organitzat pel Servei Emprenedoria
i Economia Social



**Ajuntament de
Terrassa**

**2a JORNADA D'INTERCOOPERACIÓ
PROFESSIONAL DE L'ECONOMIA SOCIAL**

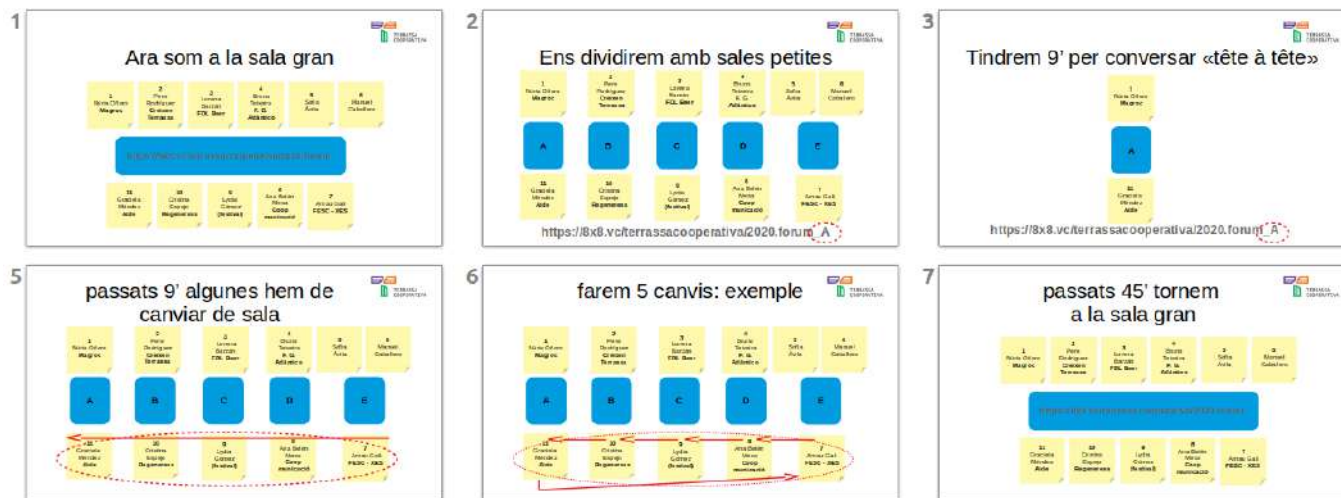
27 de novembre de 9:00 a 10:30 h

Activitat online

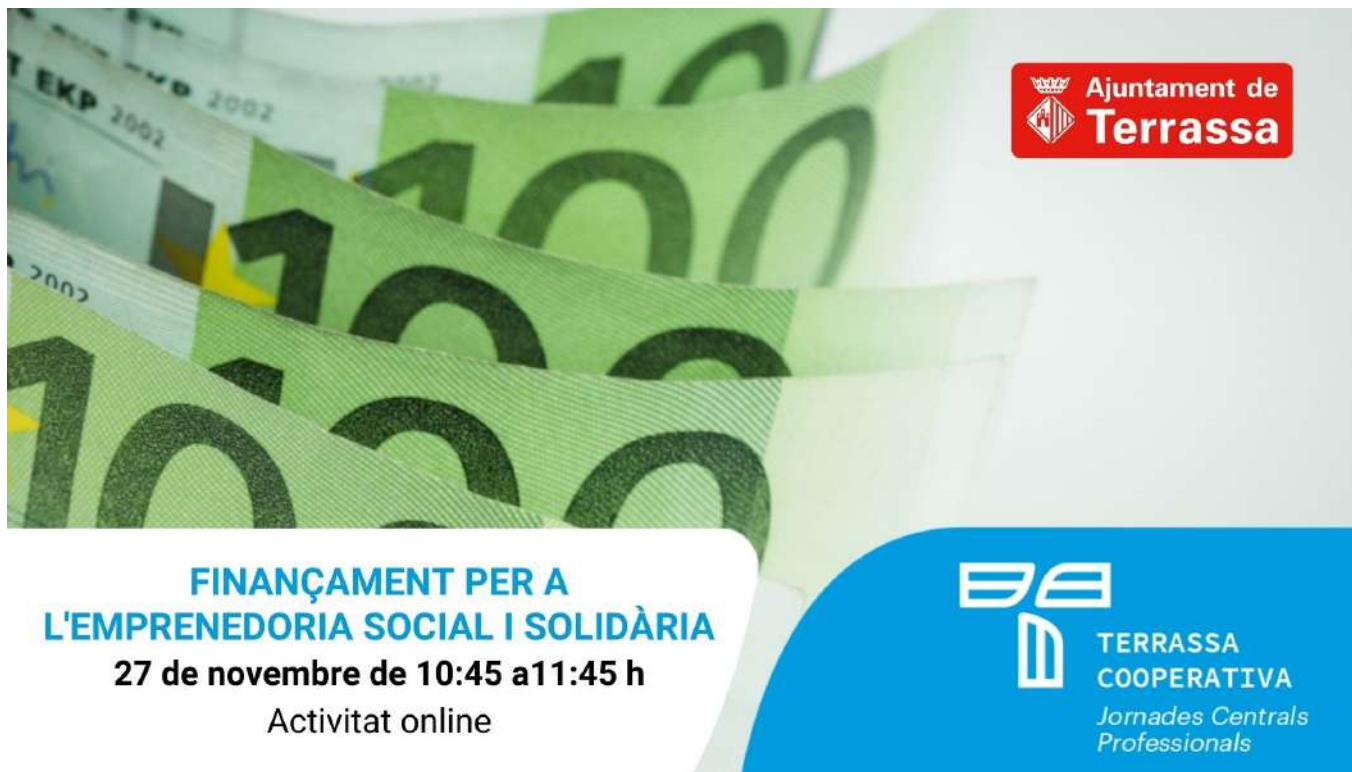
BE
TERRASSA
COOPERATIVA
*Jornades Centrals
Professionals*

Aprent des d'espais compartits

Amb l'objectiu de compartir necessitats i oportunitats de les participants, el Servei d'Emprenedoria i Economia Social va organitzar una dinàmica d'intercanvi d'idees entre les participants inscrites; aquesta dinàmica va permetre compartir sinergies, identificar punts forts i febles de les empreses i entitats i compartir, generosament, informació útil entre elles.



Taula rodona: «Finançament per a l'emprenedoria social i solidària en temps de pandèmia»



**Ajuntament de
Terrassa**

**FINANÇAMENT PER A
L'EMPREDORIA SOCIAL I SOLIDÀRIA**
27 de novembre de 10:45 a 11:45 h
Activitat online

BA
TERRASSA
COOPERATIVA
*Jornades Centrals
Professionals*

Convidades

- Domènec Martínez, Fiare Banca Etica
- Anna Celma, Coop57
- Miquel Verdaguer, ASCA (Acció Solidària Contra l'Atur)
- Bet Tena, Ateneu Cooperatiu Vallès Occidental
- Miriam Micallef, Servei d'Innovació de l'Ajuntament de Terrassa

Fiare Banca Etica

Fiare Banca Etica és un banc en mans de la ciutadania organitzada, constituït en forma de societat cooperativa sense ànim de lucre, que actualment opera al territori italià i espanyol, amb l'objectiu de fomentar la cooperació i la solidaritat. És fruit de la unió de Banca Popolare Etica, un banc cooperatiu que opera a Itàlia des de 1999, i Fiare, que opera a l'Estat espanyol des de 2005. Els seus principis són la transparència, la participació, la democràcia i la consideració del crèdit com a dret. La participació de les seves òcies s'organitza en Grups d'Iniciativa Territorial (GIT), que tenen l'objectiu de difondre l'entitat i organitzar activitats vinculades a les finances ètiques.

Fiare Banca Etica és un dels pocs bancs al món que publica online els préstecs concedits a persones jurídiques. Des del web “[Amb els meus diners](#)”, socis i clients poden verificar com s'empren els seus estalvis per donar suport a iniciatives responsables des del punt de vista social i mediambiental.

«L'arrelament al territori i l'efecte multiplicador en l'ESS [de les finances ètiques] en són trets característics»

Bet Tena

«Si necessito llibres compro a Synusia, l'energia la consumeixo a Som Energia, soc soci de Fiare, contracto les assegurances amb una corredoria ètica... Fem un consum ètic i responsable»

Domènec Martínez

El 2019 Fiare Banca Ètica va concedir 222 M€ en préstecs a organitzacions i empreses d'ESS, 26 M€ a l'estat espanyol; segons el seu Balanç Social de 2019, els dipòsits d'estalvi directe van créixer un 10% respecte el 2018 i van arribar als 1.708 M€. Fer aliances entre entitats de finances ètiques no és només una bona pràctica sinó també una responsabilitat. Fiare Banca Ètica i Coop57 estem finançant plegades una cooperativa de consum amb un import de 950.000 €.

Coop57

Coop57 és una cooperativa de serveis financers ètics i solidaris que té com a objectiu contribuir a la transformació social de la nostra economia i de la nostra societat. La seva funció principal és el finançament de projectes d'ESS a través de la intermediació financera: recollint l'estalvi de la societat civil per canalitzar-ho cap al finançament d'entitats d'ESS que promoguin l'ocupació, fomentin el cooperativisme, l'associacionisme i la solidaritat en general, i promoguin la sostenibilitat sobre la base de principis ètics i solidaris.

Coop57 és una organització democràtica i de base assembleària formada per persones i entitats d'ESS. L'entitat és propietat de tots els seus socis i sòcies que s'autogestionen i s'organitzen per a la gestió de la cooperativa. Poden estalviar en Coop57 totes aquelles persones o entitats que creguin en els seus principis i vulguin veure els seus estalvis vinculats al finançament de projectes d'ESS. Poden rebre finançament de Coop57 totes aquelles entitats pertanyents d'ESS que siguin socis de serveis i que aportin algun tipus de valor afegit per al seu entorn i per al conjunt de la societat.

Coop57 es va crear el 1995 a Catalunya i posteriorment es van constituir Coop57 Madrid (2006), Coop57 Andalucía (2008), Coop57 Galiza (2009), Coop57 Euskal Herria (2015) i Coop57 Asturies (2019). En tots aquests

més informació i recursos

> FETS - Finançament Ètic i Solidari

Associació creada el 1999 que agrupa entitats d'ESS per a promoure el finançament ètic i solidari a Catalunya.
<http://fets.org>

> ASCA

<https://acciosolidaria.cat>

> Coop57

<https://coop57.coop>

> Fiare Banca Ètica

<https://www.fiarebancaetica.coop>

> Fons Cooperatiu ESS

<http://www.economiaperlavida.cat>

casos, la clau de l'èxit en la constitució d'una secció territorial de Coop57 ha estat l'existència d'una xarxa d'ESS en el propi territori capaç de gestionar-la. El 2019 formaven Coop57: 945 sòcies de serveis (614 amb seu a Catalunya) i 4.371 sòcies col·laboradores (estalviadores) que havien aportat més de 39 M€ d'estalvi acumulat. Amb aquest estalvi Coop57 ha concedit gairebé 22 M€ de préstecs a entitats d'ESS.

Coop57 ofereix diferents tipus de productes financers: préstecs d'inversió, de crèdit, avançament de subvencions i endossament de factures, préstecs d'habitatge i per adquisició de locals d'entitats, préstecs d'energia i préstecs per la capitalització de cooperatives i societats laborals. Amb la COVID-19 hem vist que les entitats de finances ètiquest som molt necessàries, perquè quan hi ha crisi es tanca l'aixeta financera per als qui més ho necessiten, entre ells les entitats d'ESS.

En aquest sentit, hem seguit donant suport a cooperatives històriques que els ha permès aguantar i hem pres mesures excepcionals per a les entitats que més han patit l'impacte negatiu de la situació, o bé perquè eren noves, o bé perquè la seva activitat s'ha vist greument afectada per les restriccions de mobilitat i obertura de negocis. Algunes de les mesures excepcionals que hem pres han estat:

- oferir més flexibilitat en el retorn dels préstecs;
- refinançar 46 préstecs amb un volum de 4 M€;
- negociar carències;
- aconseguir noves garanties amb l'Ajuntament de Barcelona, Avalis i el Fons Europeu de Garanties;
- accelerar el funcionament de la Fundació Coop 57.

«Fer aliances entre entitats de finances ètiques no és només una bona pràctica sinó també una responsabilitat»
Domènec Martínez

ASCA

Acció Solidària Contra l'Atur som una Fundació que volem donar resposta al problema de l'atur. Des de fa més de 35 anys, la nostra entitat administra un fons econòmic amb l'objectiu de crear nous llocs de treball. Concedim préstecs sense interès per a finançar projectes viables de negoci d'emprenedors, empreses, cooperatives o entitats socials que creïn o mantinguin llocs de treball. També donem ajudes a processos d'inserció laboral a persones amb dificultats econòmiques, sempre destinades a eines, formació, inversió, etc. Així mateix, des de 1997, ASCA convoca els Premis Piñol per a reconèixer les entitats que treballen amb persones i col·lectius en situació d'exclusió social. Es concedeixen dos premis dotats de 10.000 € cadascun; un d'ells reconeix el projecte més innovador i l'altre premia la millor trajectòria.

ASCA desenvolupa un laboriós procés d'acompanyament als projectes que finança, tasca que realitzen 47 voluntàries amb una llarga experiència en la gestió d'empreses. Procurem crear una roda de solidaritat: rebem donatius amb els quals concedim els préstecs (fins 2019 hem acumulat 296 donants) i vetllem perquè siguin retornats i puguin ser concedits més préstecs. ASCA segueix un rigorós procés de selecció de projectes tanmateix, la precarietat amb la què moltes persones emprenen fa que sovint de cada 4 préstecs només un acaba retornant tot l'import. Aquesta situació s'ha agreujat amb la COVID-19, doncs la majoria emprenen en el petit comerç, la restauració, les cures i el turisme.

Des de la seva creació ASCA ha concedit préstecs i ajuts per valor de 19 M€ i ha facilitat la creació de gairebé 16.300 llocs de treball. El 2019 ha concedit 314.477 € a 36 projectes (d'un total de 114 sol·licitants), que han creat 54 llocs de treball. El 27% de les persones emprenedores a les què ASCA presta diners són d'origen migrant.

Fons Cooperatiu ESS

Davant la crisi sanitària, social i econòmica produïda arran de la pandèmia de la COVID-19, l'ESS catalana no es va aturar; centenars d'iniciatives cooperatives, associatives i comunitàries van fer esforços per fer front a l'emergència social i sanitària practicant el suport mutu i la solidaritat: cosint mascaretes i bates, fabricant viseres 3D, produint i distribuint productes agroecològics, tenint cura de les persones, desenvolupant tecnologies lliures per teletreballar, etc. Per tal de donar suport a aquests esforços i tenint en compte també les dificultats que els propis projectes col·lectius patien, diferents organitzacions d'ESS van impulsar el Fons Cooperatiu ESS, amb la voluntat d'obrir de donar suport econòmic a 25 iniciatives solidàries que aportaven solucions directes a l'emergència i requerien de recursos per la seva sostenibilitat.

El Fons ha estat gestionat econòmicament per Coop57 i per la Fundació Goteo. S'han sumat al seu impuls: la Fundació Coop57, la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya, la Fundació Roca Galès, la Xarxa d'Economia Solidària, el Teler Cooperatiu de Sabadell, la XES Garrotxa, FETS, Fiare Banca Ètica, Opcions de Consum Responsable, el Grup ECOS, L'Apòstrof, La Pera, la Xarxa d'Ateneus Cooperatius i els Ateneus Cooperatius de les Terres Gironines, del Vallés Occidental, del Vallés Oriental i de Barcelona – Coòpolis.

Tant la captació com el repartiment dels Fons es van dividir en dues fases. La primera fase, de 14 d'abril a 1 de maig amb l'objectiu de recollir 60.000 €, dels quals el 50% procedien de recursos propis de la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya i la resta es van obtenir a través d'una campanya de micromecenatge. Per a la segona fase, d'1 de maig a 10 d'octubre, es volien aconseguir 70.000 € més, el 20% dels quals s'havia de destinar a projectes que estiguessin donant una resposta directa a la crisi (com en la primera fase) i el 80% restant a la millora dels fons propis d'empreses d'ESS. La campanya va aconseguir captar 65.522 € en total i es van aplicar tots els fons.

Valor per Terrassa

És una iniciativa d'innovació social que respon a una visió de ciutat amb l'ocupació, l'activitat econòmica i la innovació com a eixos per al progrés social i econòmic local amb la participació activa dels agents del territori en l'impuls de les polítiques de suport i atracció d'empreses i per al foment de la innovació social. L'objectiu general d'aquest programa municipal és fer de la innovació i l'emprenedoria social una eina per a generar impacte social i mediambiental així com activitat econòmica mitjançant el suport a la creació de projectes innovadors d'emprenedoria social d'alt valor local. D'aquesta manera se'ls ajuda a arrelar-se a la nostra ciutat i a crear valor (econòmic, social, medi ambiental,...) a la nostra comunitat.

ValorTRS consisteix en un programa que orienta i acompanya projectes d'emprenedoria social, per què puguin formalitzar acords amb diverses entitats privades, organitzacions o persones que actuaran com a patrocinadores o inversores dels diferents projectes. El programa s'estructura en dues àrees:

- Valors TRS Impacte, que s'orienta a trobar projectes emprenedors i empresarials, d'emprenedoria corporativa, d'innovació oberta, de participació ciutadana etc., així com projectes d'ESS i economia col·laborativa, que busquin un alt impacte social i/o mediambiental a Terrassa. En aquesta modalitat el programa facilita l'accés d'aquests projectes a finançament privat amb l'objectiu de donar-los sortida i ajudar-los a arribar al mercat, consolidar-se i créixer. ValorTRS ajuda a trobar inversió, ja sigui a través d'empreses i organitzacions o bé de particulars que vulguin donar suport a aquests projectes emprenedors, principalment econòmic, seguint un model d'inversió d'impacte o filantròpica.
- Valors TRS Inversió, que s'orienta a cercar persones, entitats o empreses inversores interessades a impulsar projectes d'alt impacte social o mediambiental.

«El Pla econòmic financer, un eina per a prendre decisions»

organitzat pel Servei Emprenedoria i Economia Social

Aprenent des de la pràctica

Des del Servei d'Emprenedoria i Economia Social es va realitzar un taller pràctic sobre com usar el pla econòmic financer com a eina de presa de decisions, en cas que tingueu una nova idea d'activitat econòmica o necessiteu reorientació de l'activitat que actualment desenvolupeu, al Servei us podem ajudar.

Per conèixer els continguts del taller clica al link de la imatge



«Financeu el vostre projecte a través de Crowdfunding»

organitzat pel Servei d'Innovació

Aprenent des de la pràctica

Des del Servei d'Innovació es va realitzar un taller pràctic sobre com finançar un projecte a través d'una campanya de micromecenatge (*crowdfunding*).

Per conèixer els continguts del taller clica al link de la imatge



- Estem vivint moments foscos, on la crisi sanitària i econòmica provocada per la COVID-19 ha fet emergir crisis que ja veníem arrossegant: ecològica, política i de democràcia, del treball productiu i molt especialment del reproductiu, social... en definitiva una **crisi de la civilització capitalista i patriarcal**. S'imposa fer un canvi global i necessitem de l'ESS, no com la solució, sinó com una forma més de redreçar la situació.
- L'ESS està sent capaç d'articular mecanismes de solidaritat, d'intercooperació, de reivindicació i, sobretot, de proposta envers altres sectors socials i polítics per arribar al pacte d'un nou model social i productiu. Però l'ESS necessita enfortir-se. Tres línies estratègiques de desenvolupament de l'ESS: 1) crear un **mercat social** propi, fort i el màxim d'autosuficient, arrelat territorialment i enfortit per una base social consumidora i estalviadora conscient; 2) **desmercantilitzar** l'economia, resolent part de les nostres necessitats personals i col·lectives des de la gestió de bens comuns no monetaritzats; i 3) **influir en la resta de l'economia**, entenent que l'ESS no ho pot tot i el teixit econòmic i social local és clau per a fer front als grans reptes civilitzatoris que dèiem al principi.
- Les mesures i eines per poder **alimentar, fer créixer, madurar, ampliar i replicar l'ESS** a tots els territoris són múltiples i variades (n'hem anat parlant àmpliament al llarg de les Jornades) i impliquen tant a les pròpies entitats d'ESS, com a les administracions públiques (especialment als Ajuntaments), el teixit comercial i de petita empresa o activitat autònoma, el teixit cultural, els sindicats, les universitats, etc. Eines pràctiques de **comunicació, finançament i tecnologia** són necessàries per fer extensiva l'ESS, per potenciar la seva fortalesa econòmica i per ocupar un espai propi en el camp digital.

- En certs sectors d'activitat s'imposa el creixement, si bé això no està lliure de debats interns i de contradiccions. El creixement d'una entitat d'ESS ha de dur aparellada la paciència i la confiança. La gestió des del rigor no està renyida amb la **gestió des dels valors** de l'ESS; les entitats d'ESS que creixen sense renunciar als seus valors són aquelles que es permeten dubtar, que se situen en permanent reflexió, que són autocrítiques amb si mateixes i que generen espais per al **debat intern**. La millor forma de garantir l'apropiació i la participació de les persones sòcies (treballadores i consumidores) a una cooperativa és la **transparència** en la informació i l'oferiment d'espais de **formació i creixement personal**.
- La **intercooperació** és una estratègia comuna a totes les entitats d'ESS que creixen: fer aliances sectorials, participar de grups cooperatius, establir relacions comercials i de col·laboració, associar-se a entitats representatives i d'articulació és fonamental per al sosteniment de les entitats i de la pròpia ESS.

Agraïments

Volem agrair totes les persones que han compartit el seu coneixement i experiència a les **Jornades Professionals** del Terrassa Cooperativa 2020:

- Aleix Quintana, Communia
- Anna Anglí, Servei d'Emprenedoria i Economia Social de l'Ajuntament de Terrassa
- Anna Castro, Communia
- Anna Celma, Coop57
- Ander Etxebarria, Grupo Mondragón
- Bet Tena, Ateneu Cooperatiu Vall s Occidental
- Carles Barbar , Som Energia
- Carles Sala, Communia
- Domènec Martínez, Fiare Banca  tica
- Joel Ferrer, Ateneu Terres Gironines
- Jordi Garcia Jané, L'Apòstrof
- Josep Forn i Cadafalch, Regidor d'Economia Social de l'Ajuntament de Terrassa
- Maravillas Rojo, Abacus Cooperativa
- Miquel Verdaguer, Acció Solidària Contra l'Atur
- Mireia Bou, Servei d'Emprenedoria i Economia Social de l'Ajuntament de Terrassa
- Miriam Micallef, Servei d'Innovació de l'Ajuntament de Terrassa
- Neus Buerba, Servei d'Emprenedoria i Economia Social de l'Ajuntament de Terrassa
- Pau Moragas, L'Olivera
- Susanna Jimenez, Ateneu Terres Gironines



TERRASSA
COOPERATIVA